



”

Öresundsregionen är i stort sett helt frånvarande i rikstidningarna. Bilden av Skåne är otydlig och innehållslös. Mediebilden har de senaste tio åren präglats av nyheter om brott och olyckor som kopplas till städerna Malmö, Landskrona och Helsingborg. Detta på ett sätt som inte står i relation till vare sig faktisk brottslighet eller mediebevakningen av brott i landet i övrigt

MEDIA RESEARCH

Øresund

2. juli 2013

**Bilden av Skåne och Öresundsregionen
i svenska rikstidningar 2002-2012**

Jesper Falkheimer
professor
strategisk kommunikation
Lunds universitet

Øresund

Media Platform



ØRESUNDSINSTITUTTET

LUNDS
UNIVERSITET

ØRESUND MEDIA PLATFORM er et projekt som drives i et samarbejde mellem Øresundsinstituttet, Lunds universitet og Roskilde Universitet med finansiering fra EU's fond for regional udvikling Interreg IVA ØKS samt en række andre aktører i Øresundsregionen – Malmö högskola, Region Hovedstaden, STRING-sekretariatet, Region Skåne, Københavns Kommune, Helsingørs Kommune, Malmö stad, Lunds Kommun, Helsingborgs stad, Øresundskomiteen, Øresundsbron, Medicon Valley Alliance, Fastighetsägarna Syd og Mats Paulssons stiftelse for forskning, innovation och samhällsbyggande



DEN EUROPÆISKE
UNION
Den Europæiske
Fond for
Regionaludvikling



Interreg IVA

ØRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

www.oresundmediaplatform.org

MEDIA RESEARCH

Øresund

Media Research Øresund er et dansk-svensk forskersamarbejde som løber 2012-2014 og som indgår i projektet Øresund Media Platform der drives i et partnerskab mellem Øresundsinstituttet, Lunds universitet og Roskilde Universitet med delfinancering fra EU Interreg IV A ØKS og 14 regionale aktører. Arbejdet ledes af Jesper Falkheimer (professor i strategisk kommunikation og rektor Lunds universitets Campus Helsingborg) og Mark Blach-Ørsten (lektor og leder af journalistuddannelsen ved Roskilde Universitet). Medvirkende forskere er Mads Kæmgaard Eberholst (studielektor Institut for Kommunikation ved Roskilde Universitet) og Veselinka Möllerström (lektor i strategisk kommunikation ved Lunds universitet Campus Helsingborg).

KONTAKTPERSONER

Jesper Falkheimer

Projektleder Media Research Øresund
Rektor Campus Helsingborg – Lunds universitet
jesper.falkheimer@ch.lu.se
tel +46 42 356540
mobil +46 727 282214

Mark Blach-Ørsten

Projektleder Media Research Øresund
Lektor og ledare, journalistutbildningen - Roskilde Universitet
oersten@ruc.dk
tel +45 4674 3704

Johan Wessman

Projektleder Øresund Media Platform
Chefredaktör News Øresund, Job & Magt
Øresundsinstituttet
johan.wessman@newsøresund.org
Mobil +46 702 52 32 41

Bilden av Skåne och Öresundsregionen i svenska rikstidningar 2002-2012

Medieanalysen är baserad på artiklar som behandlar Skåne och Danmark (Öresundsregionen) under vecka 46 varje år i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Expressen och Aftonbladet under 2002-2012 (1). Sökningar har skett via relevanta sökord i mediedatabasen Retriever. Artiklar som sällats ut har ett innehåll som är meningsfullt i relation till Skåne eller Danmark. Andel artiklar som behandlar Danmark eller Öresundsregionen är mycket blygsamt vilket innebär att den bild som beskrivs i denna rapport i stort sett endast behandlar riksmidiernas bild av Skåne. Sport har sällats bort. Totalt omfattar analysen 803 artiklar under 2002-2012. Analysen är i huvudsak kvantitativ men vi har också gjort en översiktlig kvalitativ bedömning. I rapporten sammanfattas de viktigaste slutsatserna. Därefter redovisas grafer och stapeldiagram. Skillnader mellan de fyra tidningarna är marginella över tid men berörs då de är relevanta. Fördelningen av antal artiklar är relativt jämn. Men Dagens Nyheter och Aftonbladet har fler artiklar än Svenska Dagbladet. Expressen har betydligt färre artiklar än övriga tidningar. Detta förklaras av att Expressens edition Kvällsposten inte ingår i denna studie.

Rapporten är skriven av Jesper Falkheimer, professor, och Veselinka Möllerström, universitetslektor, Institutionen för strategisk kommunikation, Lunds universitet, Campus Helsingborg, juni 2013.

(1) I en tidigare medieanalys (Falkheimer & Ørsten, 2013), presenterad på Folkemötet på Bornholm 13 juni 2013, beskrivs danska och skånska tidningars bevakning av Öresundsregionen 2002-2012. Slutsatsen i denna rapport är att medierapporteringen om Öresundsregionen är blygsam, har minskat sedan 2007, blivit alltmer negativt vinklad samt handlar i huvudsak om kultur, brott och olyckor och ekonomi. Den regionalitet som gestaltas är mycket ytlig och kan inte under de senaste tio åren anses ha bidragit till ökat intresse för integration eller utbyte. Ur ett kvalitativt perspektiv förstärker denna studie den slutsats som drogs av en pilotundersökning gällande 2011: Danmark skildras i skånska medier ofta som frihetsland, "sex, drugs and rock'n roll", medan Sverige i danska medier skildras som Förbuds-Sverige.

Bilden av Skåne och Öresundsregionen i svenska rikstidningar 2002-2012

Helhetsbedömning

Helhetsintrycket är mycket vagt. Det som framträder är å ena sidan en ganska innehållslös bild av Skåne och Öresundsregionen, å andra sidan en stark fokusering på brott och olyckor kopplade till vissa kommuner. Skåne och Öresundsregionen behandlas överlag blygsamt och ytterst sällan som en region. Nationella inramningar dominerar medan enskilda skånska städer, särskilt Malmö, fokuseras. Öresundsregionen som inramning är i stort sett helt frånvarande. Danmark bevakas via utrikesnyheter genom traditionell rutinbevakning, till exempel i samband med val. Brott och kultur dominerar som ämne. Kulturbvakningen utgörs av servicejournalistik med svag relevans för bilden av Skåne eller Öresundsregionen. Men brottsbevakningen, som knyts till enskilda orter och är mycket omfattande (repetitiv kring samma händelser), kan ha betydelse för bilden av städer eller kommuner. Förenklat sammanfattat associeras Malmö med mord, Landskrona med hedersbrott och Helsingborg med motorcykelgång. Vår studie indikerar att ca 30-35 procent av de studerade tidningarnas

rapportering från Skåne (och Danmark) handlar om brott och olyckor. Två följdfrågor är relevanta här.

1 Skiljer sig andelen nyheter om brott och olyckor i Skåne från pressens fördelning av material i övrigt i Sverige? Svaret är ja. Det finns inga helt jämförbara studier men innehållsstudier som genomförts av medieforskare vid JMG (Göteborgs universitet) visar att cirka 15 procent av tidningsmaterialet handlar om brott och olyckor i genomsnitt (Andersson Odén, 2002). Dessa studier är genomförda 2000-2001 och gäller endast regional- och lokaltidningar. En senare studie av risk och hot i svenska medier (Strömbäck, 2008) som gäller dags-, kvälls- och tv-nyheter, visar att andelen nyheter om brott skiljer sig åt mellan olika medier. Tv-nyheter har mest brottsnyheter och kvällstidningar näst mest medan morgontidningar har minst. Analyser av förstasidor i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Aftonbladet och Expressen visar att ca 7 procent

av förstanyheterna i morgontidningarna respektive 17 procent i kvällstidningarna handlar om brott.

2 Finns det ett samband mellan de fyra rikstidningarnas stora fokusering på brott (och olyckor) i Skåne och faktisk omfattning av brottslighet i Skåne? Svaret är nej. Det finns inte utrymme här att diskutera relationen mellan medier och brott ingående, men tidigare forskning visar att mediernas brottsbevakning och gestaltning inte speglar faktisk brottslighet (t.ex. Pollack, 2001). Enligt den senaste statistiken från Brottsförebyggande rådet (bra.se) anmäls flest brott i storstadsregioner. Stockholms län har flest antal anmälda brott per 100 000 invånare medan Skåne hamnar på andra plats. Men skillnaden mellan Skåne och resten av landet (i genomsnitt) är inte särskilt stor och därmed inget argument för varför omfattningen av brottsnyheter är ungefär dubbelt så hög när det gäller Skåne.

TIDNINGAR SOM INGÅR I ANALYSEN (VECKA 46, 2002-2012)

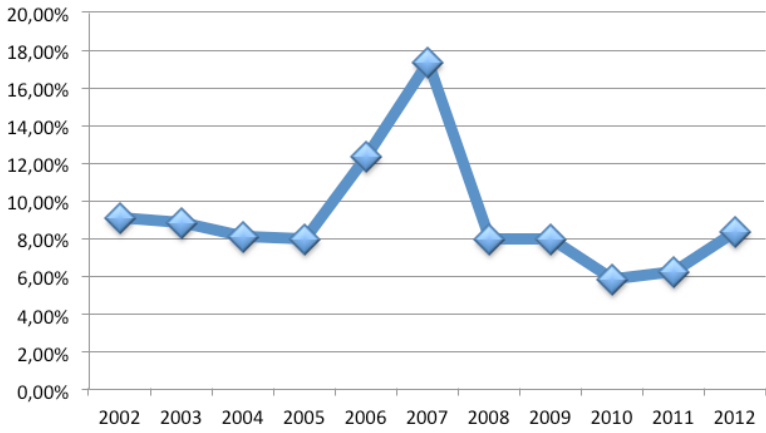
Tidning	Antal artiklar
Aftonbladet	237
Dagens Nyheter	239
Expressen	114
Svenska Dagbladet	213
Totalsumma:	803

Källa: Media Research Øresund - Jesper Falkheimer och Veselinka Möllerström, juni 2013

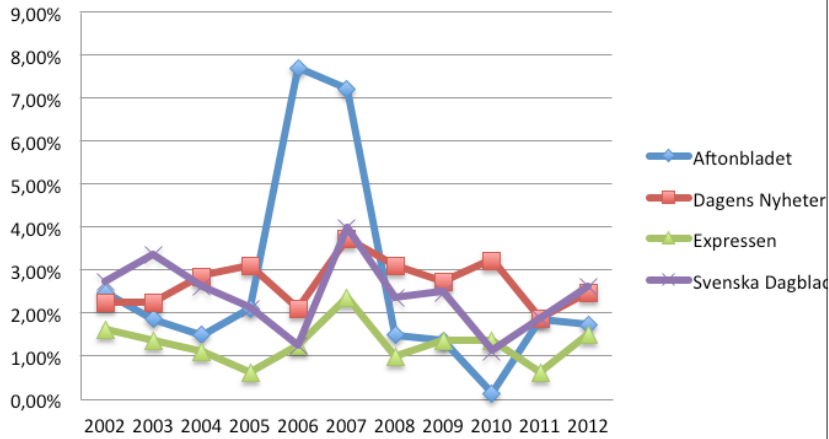
Bevakningen av Skåne har haft liknande omfattning 2002-2012

Utslaget över tid fördelar sig andel artiklar ganska jämnt under de tio åren. Undantaget är 2006-2007 då andel artiklar fördubblades. Orsaken till detta är främst omfattande bevakning av en brottsnyhet i Aftonbladet. Händelsen gällde ett mord på en fembarnsmamma i Teckomatorp.

Riksmediernas rapportering fördelat på år (n=803)



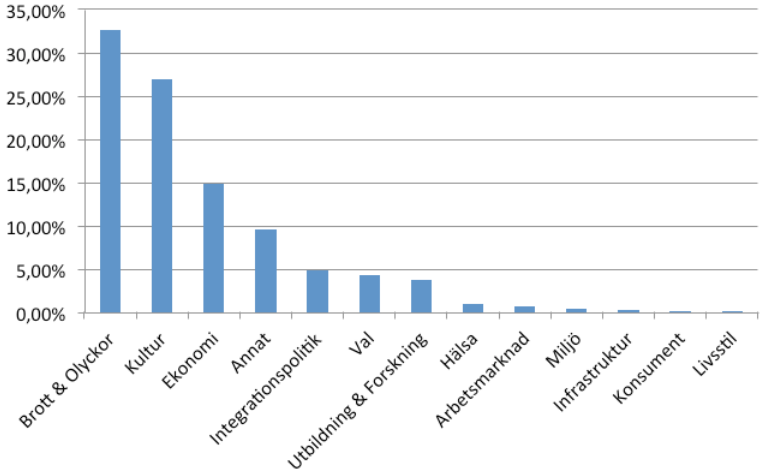
Fördelning på år och medium (rapportering) (n=803)



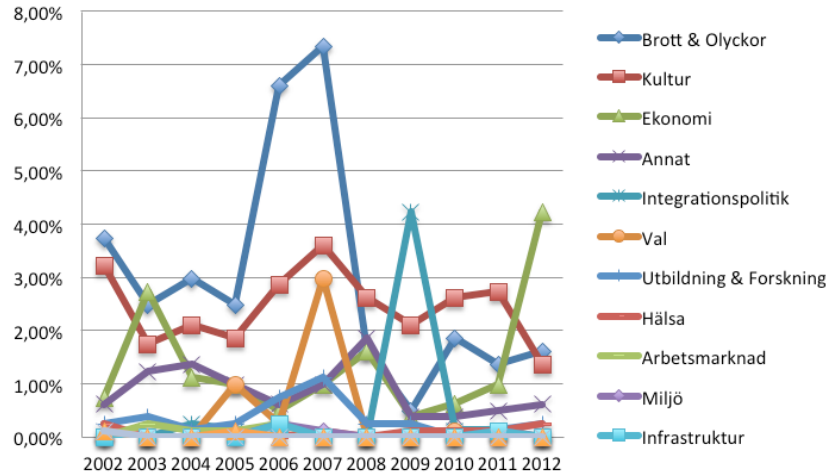
Brott, olyckor och kultur dominerar som huvudsaksfrågor

Såsom nämndes i den inledande sammanfattningen så domineras mediebildens av Skåne av brott och olyckor (särskilt brott). En tredjedel av det totala antalet artiklar behandlar brott och olyckor, medan kultur utgör huvudsaksfråga i ungefär en fjärdedel av materialet. På tredje plats finns ekonomi. Inom denna kategori behandlas ofta politisk-ekonomiska frågor, sällan företag eller företagande. Integrationspolitik behandlas i fem procent av materialet, ofta kopplat till enskilda stadsområden. Övriga frågor ges blygsamt utrymme. Öresundsregionen som tema är i stort sett helt frånvarande. Över tid skedde en ökning av antal artiklar om brott 2006-2007. 2009 ökade antal artiklar om integrationspolitik radikalt. Orsaken till detta var Vellinge kommuns vägran att ta emot ensamkommande flyktingbarn. 2012 ökade antal ekonomiartiklar med koppling till Danmark. Anledningen är turbulens kring SAS detta år. Intressant är att brott och olyckor dominerar som huvudsaksfråga i samtliga fyra tidningar. Under den inledande sammanfattningen konstaterades att andelen nyheter om brott vanligtvis är betydligt högre i kvällstidningar än morgontidningar. Men så är inte fallet här. Den enda tidning som avviker är Expressen som har fler kulturartiklar än artiklar om brott och olyckor. Det faktum att Kvällsposten inte ingår i materialet kan vara en orsak till detta. I övrigt är fördelningen av huvudsaksfrågor ganska homogen. Svenska Dagbladet har dock en högre bevakning av ekonominyheter jämfört med övriga tidningar.

Riksmedier (huvudsaksfrågor totalt) (n=803)



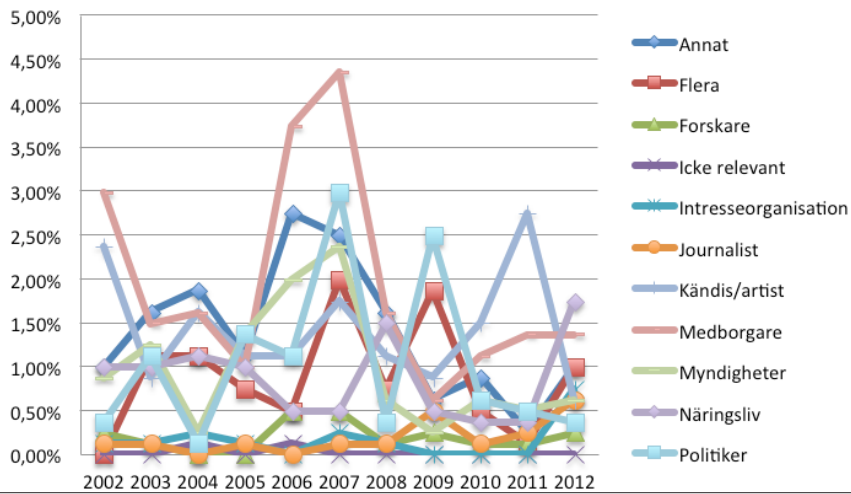
Huvudsaksfråga (riksmedier)



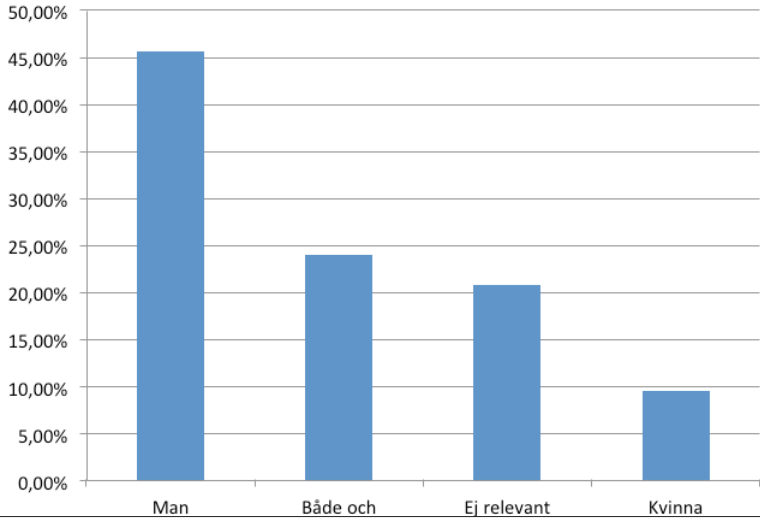
Medborgare, kändisar och politiker (och män) dominerar som aktörer

Medborgare är relativt vanligt förekommande som aktörer (dvs. de uttalar sig). Anledningen till detta är att medborgare kopplas samman med brotts- och olycksnyheter. I övrigt ökar andel politiker som aktörer då och då, till exempel i samband med val eller integrationspolitiska frågor. Kändisar är ganska vanligt förekommande vilket förklaras av att andelen kultur- och nöjesjournalistik. Näringslivsaktörer är ganska blygsamt förekommande, undantaget är bland annat 2012 då SAS stod i centrum. Män är dominerande som kommunikatörer (dvs. den som uttalar sig), vilket stämmer överens med tidigare studier som brukar visa på en fördelning 75/25 mellan män och kvinnor som kommunikatörer i nyheter.

Aktörer (riksmedier)



Kommunikatör (riksmedier)



Service- och rutinjournalistik dominerar

Det finns mycket få artiklar som utgörs av så kallad fokusjournalistik, dvs. då medierna själva tar initiativ till en artikel och fördjupar artikeln på ett självständigt sätt. Servicejournalistik dominerar parallellt med rutinjournalistik. Servicejournalistik innebär ofta korta nyheter som refererar en källa (pressmeddelande eller liknande), utan att någon egentlig bearbetning skett, förutom nedkortning och redigering. Rutinjournalistik innefattar artiklar där initiativet också tagits från extern källa (eller via bevakning av särskilda händelser), men då journalisten kontaktat källan och annan källa.

Frånvarande region

Öresundsregionen är i stort sett helt frånvarande som inramning. Skåne eller Syd-Sverige förekommer som platsbenämning men i ganska blygsam omfattning. Fokus finns istället på städer, ofta med koppling till brott, olyckor eller kultur.

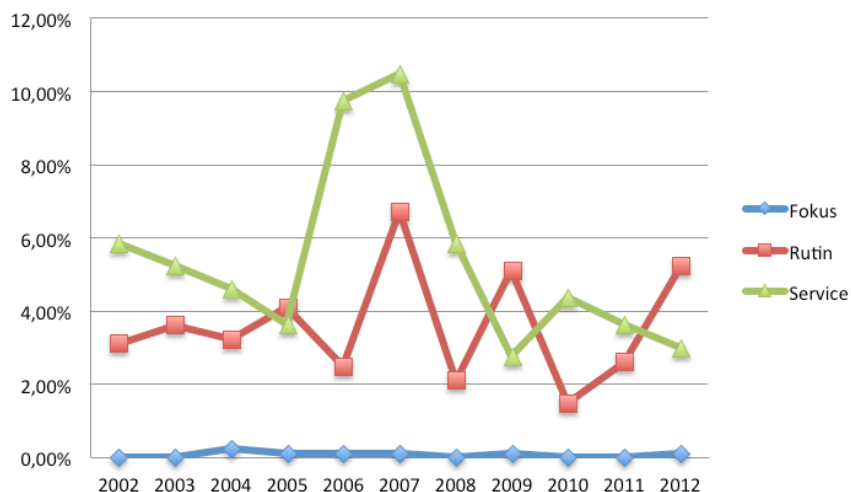
Negativa eller neutrala vinklingar dominerar

Mindre förvånande dominerar negativa vinklingar kopplat till brott och neutrala vinklingar länkade till kulturrapportering.

Referenser

Andersson Odén, T (2003). 2002 års Publicistiska bokslut. Del 1: Om tidningars redaktioner och innehåll. Arbetsrapport nr 9, JMG. Göteborgs universitet
Falkheimer, Jesper & Örsten, Mark (2013). Forskelle og ligheder mellem skånske og danske mediers dækning af Øresundsregionen 2002-2012. Rapport. Malmö: Øresund Media Platform
Pollack, Ester (2001). En studie i medier och brott. Dr.diss. Stockholms universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation
Strömbeck, Jesper (2008). På nyhetsmediernas agendor - en studie av hot och risker i det svenskanyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV. Rapport 18. Sundsvall: Demokrati-institutet

Journalistiktyp (riksmedier)



Vinkling (riksmedier)

